

Ládi Körkép

- Kéthavonta megjelenő helyi információs és kulturális lap -

XIII. évfolyam 6. szám

2016. december

Áldott karácsonyt és boldog új évet!

Ízelítő a tartalomból:

- Polgármesteri évértékelő
- Az önkormányzat hírei
- Szépül a református templom
- Konyhaközelben
- Gondolatok, történetek, ötletek az ünnepekre
- Praktikus tanácsok egészségünk megőrzése érdekében

„Szunnyadó tág mező
zöld ruhás kis fenyő
füstködös háztető
hideg fehérbe öltözik

gyertyaláng lengeteg
áradó szívmeleg
ámuló gyermeked
füledbe súgja álmait

téli éj csillaga
rézharang dallama
friss kalács illata
nagykarácsonyt hirdetik.”

Ara Rauch

IMPRESSZUM - LÁDI KÖRKÉP

Kiadja: Sajólad Község Önkormányzata Főszerkesztő: Vitéz Gábor Miklós

Szerkesztőségi tagok: Bernáth Zoltánné, Bugyinkóné Ronyecz Ágnes, Czaga László, Szabó Elekné, Szendrei Csilla.

Fotó: Garzó László Tiszteletbeli szerkesztőségi tag: Gál Mihály Elérhetőség: ladikorkep.vitez@gmail.com

POLGÁRMESTERI ÉVÉRTÉKELO 2016.

VISSZATEKINTÉS 2016-RA CÉLOK 2017-RE

December hónapot írunk, mindjárt lezárunk egy újabb dolgos esztendőt, ami számadást kér tőlünk, mi történt Sajóladon. 2015-ben olyan hosszútávú célokat tűztünk ki magunk elé, amelyek megvalósulása több éves kitartó munkát igényel, így továbbra is a fejlesztési céljaink között van:

- az önkormányzat intézményeinek gépészeti felújítása
- óvoda szigetelése
- egészségház teljes felújítása
- csapadékvízrendszer megépítése a településen, aktuálisan a Fráter György és a Dózsa György utcákon
- rendezvényház megépítése

Az önkormányzat kiemelt feladatként kezelte 2016-ban és kezeli majd 2017-ben is, hogy Sajólad minél több pályázaton induljon, pályázati forrásokhoz jutva pedig minél több olyan beruházást valósítson meg, amelyek egyre élhetőbb településsé teszik Sajóladot, amelyek az itt élők javát szolgálják.

Hadd köszönjem meg Tállai András államtitkár úrnak, településünk országgyűlési képviselőjének, hogy idén is segített minket! Kérem, hogy a jövőben is viselje szívén kitűzött céljaink megvalósulását!

Legnagyobb szomorúságom, hogy ebben az évben sem írtak ki játszótér kialakítására szóló pályázatot. Így hiába van kész tervünk ennek kialakítására, a megvalósítás ezúttal is várott magára. Bízom abban, hogy 2017-ben sikerül ezt a lakosság felől érzékelhető jogos igényt kiélegetni. Istennek hála Sajólad nem elnéptelenedő település,

évről évre új lakók is költöznek ide. Fiatal párok is jócskán laknak itt, akik családot alapítanak. Közös vágyunk, hogy ezek a kicsi gyerekek végre sajóladai játszótéren kapcsolódhassanak ki.

Az óvodába hosszú éveken keresztül szállították az ételt az óvodásoknak, azonban idén – pályázati forrásoknak köszönhetően – új konyhát építettünk. A beruházás 29.129.190 Ft értékben valósult meg. Arra törekszünk, hogy a már általunk elkészített ételek minél változatosabbak, ízletesebbek legyenek.

Örömmel jelentem be, hogy az önkormányzat olyan új területeket vásárolt az óvoda közelében, ami a jövőben bölcsőde megépítését teszi lehetővé, mert a felmérések szerint ez az intézmény szolgálja leginkább azt a célt, hogy a kisgyermekes édesanyák is vissza tudjanak térni (rész – vagy akár teljes munkaidőben) a munka világába.

Dr. Kovács Viktória házi orvosunk egészséges kislánynak adott életet. Tartjuk a kapcsolatot és ígérete szerint 2017-ben visszatér dolgozni. Hadd köszönjem meg az öt helyettesítő két orvosnak, hogy a megnövekedett munkateher mellett is helyt álltak. A vérvételt eddig Gombár Istvánné végezte, aki felmondott, így 2017. január elsejétől új munkaerőt keresünk a feladatra. A fogorvost sok kritika érte a lakosság részéről, azon vagyunk, hogy megoldást keressünk a problémára. Új védőnőnk Fehér Viktória, aki Monori Barbarával együtt fiatalos lendülettel látják el a kismamák és csecsemőkorúak gondozását.

Ismét nyertünk a szociális tűzifapályázaton 3.342.640 Ft

értékben, és idén a 80. életévet betöltötték is pályázhatnak, akik tavaly – magas nyugdíjuk miatt – ettől a lehetőségtől elestek. A támogatáson felül, önkormányzati önerő 955.040 Ft.

Térköt előállító műhelyünknek hála önerőből díszburkolattal láttuk el a közösségi ház udvarát. Folyamatosan zajlik a település útjainak fejlesztése is. A Mórnicz Zsigmond út új járdát, vízelvezetést és aszfaltburkolatot kapott 15.953.484 Ft értékben. Folyamatos a csapadékvízrendszer megépítése is Sajóladon, jelenleg is pályázunk új forrásokra. Ezért arra kérek mindenkit, hogy amennyiben tervezik bejáró kialakítását közterületet érintve, előtte tájékozódjanak az önkormányzatnál, ne fogjanak hozzá az önkormányzat engedélye nélkül!

Minden sajóladai lakostól kérem, hogy figyeljék hirdeteinket, fényűzségünket, hogy informáltak legyenek az aktuális dolgokról, amik mindennapjait érinthetik, amikről jó és érdemes tudni!

Részben közfoglalkoztatottak bevonásával felújítjuk, illetve vendégházzá alakítjuk át a Dózsa György és a Fráter György úti, önkormányzati tulajdonban álló lakásokat.

2016-ban 6.142.679 Ft értékben rendkívüli önkormányzati támogatást kaptunk, ezt gyermekétkeztetésre és egyéb költségre fordítottuk.

Közbiztonságunk jó, de szomorú jelenség, hogy a fiatalok körében a kábítószer-fogyasztás növekedett. Az érintett fiatalok családjainak közös felelőssége, hogy segédkezet nyújtsanak és a gyerekek még időben

megértsék, milyen veszély fenyegeti őket a meggondolatlan drogfogyasztással. Amellett, hogy saját egészségüket rombolják, káros hatása alatt bűncselekményt is elkövethetnek.

2016-ban is úgy érzem, idén is tettünk azért, hogy Sajólád szebb település legyen. Ezért ismét kérem a település minden lakóját, hogy továbbra is közösen óvjuk meg a közösség tulajdonát.

A gondok megelőzésében, kezelésében az idén megalakult polgárőrség is kivette a részét. Örülünk annak, hogy 2017-ben Sajólád rendezői a megyei polgárőr találkozózt.

A szintén idén megalakult sportegyesület kész programmal működik. Biztatom a szülőket, hogy sportolni szerető gyermekeiket irányítsák az egyesület felé, mert a mozgással nemcsak fős energiáikat kötik le, sokat téve egészségükért, hanem jó közösségbe is kerülnek!

Sajólád kulturális élete szembetűnően sokat fejlődött az elmúlt években. Úgy érzem, ez a fejlődés 2016-ban sem állt meg. Rendezvényeinket egyre többen látogatják, de mindig jó érzés új arcokat látni. Még jobb érzés, ha az új emberek állandó résztvevők-ké válnak. Reméljük azért, mert szórakoztató és élvezetes műsort látnak/kapnak,

mert egy közösségben érzik jól magukat, mert nem éredektenek, hanem büszkén mondják magukat sajóládinak. Biztatom Önöket, hogy jöjjenek el az adventi gyertyagyújtásokra is szombatonként, adjanak ezzel egy szép keretet az ünnepre készülődés időszakának, heteinek!

Büszkeséggel tölt el, hogy 2016-ban írtuk alá a testvér-települési megállapodást Wielgomlyny-val. Meghívásukra idén mi látogattunk el Lengyelországba, 2017-ben pedig ők látogatnak majd el hozzánk. A sajóládi iskola igazgatónőjével felvettem a kapcsolatot és arra kértem őt, hogy vegye fel a kapcsolatot Wielgomlyny település iskolai igazgatójával. A két önkormányzat a kapcsolat kereteit közösen meghatározta, de annak tartalmát a két iskolának közösen kell kidolgoznia, hogy ez gyümölcsöző (táboroztatás, közös kirándulás, kulturális és nyelvi értékeink megosztása, közös versenyek) legyen a gyerekek részére. Az önkormányzat célja, hogy minél több sajóládi lakost is tevőlegesen is bevonjon ebbe a testvércapcsolatba. Valódi kapcsolat ugyanis akkor jön majd létre a két település között, amikor az emberek között fűződnek baráti szálak. Ez nyilván idő és aka-

rat kérdése is. Ezért már most kérem Önöket, hogy jöjjenek el közös rendezvényeinkre, legyenek nyitottak és barátságosak! Mi úgy tapasztaltuk, hogy Wielgomlyny lakói hozzánk hasonló, dolgos emberek, akikkel – a nyelvi akadályokat áthidalva – könnyen megtaláltuk a közös hangot, a közös témákat.

Aki ismer, tudja, hogy nagy energiákkal, nagy tervekkel vágok neki minden évnek. Mindig többet és jobbat akarok, nem feledve, mennyi erőfeszítést kíván mindez.

Ezúton köszönöm meg az önkormányzat minden dolgozójának és az intézményeinkben dolgozóknak is a közös munkát, amelyben szerintem idén is több volt az öröm, mint a bánat, több volt az eredmény, mint a kudarc. Hiszem, hogy valamennyiünknek jóleső érzés a tudat, hogy sikerrel teszünk lakóhelyünkért, az emberek elégedettségéért dolgozunk.

A képviselő-testület, az önkormányzat és intézményeinek valamennyi dolgozója, valamint a magam nevében is kívánok Sajólád minden lakójának Istentől megáldott, békés, boldog karácsonyt és sikerekben, örömeinkben gazdag 2017-es évet!

Pozbai Zoltán, polgármester

ANYAKÖNYVI HÍREK

SZÜLETÉSEK

Dávid Emma Szeréna (Miskolc, 2016. 10. 11.)
Horváth Barbara (Miskolc, 2016. 10. 13.)
Baranyi Zara (Miskolc, 2016. 10. 25.)
Macsinga Dominik (Miskolc, 2016. 10. 26.)

HÁZASSÁGKÖTÉSEK

2016. 10. 22. - Tóth Erika és Kardos Csaba
2016. 11. 12. - Szabó Szilvia és Lukács Balázs

ELHALÁLOZÁSOK

2016. 10. 04. Prekob Ferenc (szül.: 1937. 07. 03.)
2016. 10. 09. Göndör Zoltán (szül.: 1949. 09. 16.)
2016. 10. 11. Kiss Istvánné (szül.: Ludnik Erzsébet, 1933. 03. 10.)
2016. 10. 17. Magas Lajos András (szül.: 1948. 01. 24.)
2016. 11. 15. Szmetana Barnabásné (szül.: Paszinger Erzsébet, 1934. 05. 06.)
2016. 11. 21. Csordás Sándor Józsefné (szül.: Kulcsár Mária, 1940. 04. 02.)

Bócsi Alexandra, szociális és gyámügyi előadó
Lénártfalvi Gréta, igazgatási előadó

AZ ÖNKORMÁNYZAT AKTUÁLIS HÍREI

2016.

AZ UTOLSÓ NEGYEDÉV

Az önkormányzat képviselő-testülete a 2016. év utolsó szakaszában is minden hónap harmadik keddjén tartotta vagy tartja munkaterv szerinti ülését.

*

A település egész életét befolyásoló helyi rendelet megalkotására került sor a 2016. október 18. napján tartott testületi ülésen. A testület bizonyos magatartási szabályokat a közösségi együttélés alapvető szabályairól és azok megsértésének jogkövetkezményeiről szóló önkormányzati rendeletében 2016. november 01. napjával történő hatálybalépéssel szakszerűsíteni kíván. A **közösségi együttélés alapvető szabályait** sértő magatartás az a szándékos, vagy gondatlan magatartás, amely a társadalomra olyan csekély fokban veszélyes, hogy sem szabálysértésnek, sem bűncselekménynek nem minősül, ugyanakkor a közösségi együttélés szabályait sérti, ezért azt az önkormányzat a rendeletében a közösségi együttélés alapvető szabályait sértő magatartássá nyilvánítja. A rendelet az alábbi tárgykörökben határozott meg magatartási szabályokat:

1. Közterületek rendjének, tisztaságának fenntartása
2. Kereskedelmi és vendéglátási tevékenység
3. Környezetvédelem, zajvédelem
4. Állattartással kapcsolatos magatartások

A rendelet teljes szövege olvasható a www.njt.hu weboldalon. A rendeletben foglalt magatartási szabályok megsértése esetén közigazgatási bírság szabható ki. A rendelet elsődleges célja a figyelem ráirányítása arra, hogy

Sajószőlős élhető település maradjon.

*

A Sajószőlős Községi Ház vezetője a **közösségi ház éves munkájáról**, a színvonalas rendezvényekről szóló beszámolóját megtartotta. A beszámoló alapján jól érzékelhető, hogy egyre nagyobb számban érdeklődnek a helyiek a különböző ünnepnapokhoz, jeles alkalmakhoz kötődő rendezvények iránt.

*

A 2016. november 15. napján tartott testületi ülésen sor került a **szociális célú tűzifa támogatásról szóló önkormányzati rendelet** megalkotására. Az önkormányzat 2016. október 28. napján értesült a Belügyminisztériumtól, hogy a korábbi évekhez hasonlóan támogatásban részesült a szociális tűzifa pályázaton. Az önkormányzat a pályázati kiírásnak megfelelően megalkotta a helyi rendeletét. Az igénylés feltételei a hirdetőtáblákon, a honlapon, a fényűjség felületén megtalálhatóak. Az igénylés jogvesztő határideje 2016. december 16. napja, az elnyert támogatás kiszállítási határideje 2017. február 15. napja.

*

A képviselő-testület jóváhagyta a **2017. évi belső ellenőrzési tervét**. A terv alapján 5 ellenőrzésre kerül sor 2017. évben az önkormányzat különböző intézményeinél belső ellenőrzés keretében.

*

Önkormányzati vagyon átsorolására is sor került az ülésen, a közterület egy része került ki az önkormányzat törzsvagyonából s került a forgalomképes kategóriába. A módosításra a

park mögé tervezett szociális épület kialakítása és telekalakítása miatt volt szükség.

*

Összefüggésben azzal, hogy 2017 januárjától a **Sajószőlős Községi Ház csatlakozott a II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár által fenntartott Könyvtári Szolgáltató Rendszerhez**, sor került a Sajószőlős Községi Ház Alapító Okiratának módosítására.

*

Az év utolsó testületi ülésére 2016. december 13. napján kerül sor. Ekkor a képviselő-testület megtárgyalja a **helyi adóztatásról szóló beszámolót**.

Emellett napirendre kerül a **2017. évi intézményi étkezési normatívák és térítési díjak** megállapítására vonatkozó előterjesztés és az önkormányzati társulásokról szóló beszámoló.

*

A HULLADÉKSZÁLLÍTÁS VÁLTOZÁSAI

A szolgáltató, a MiReHuKöz Nonprofit Kft. közleménye alapján a zöldhulladék szállítása idén utolsó alkalommal 2016. november 29. napján történik. A tavaszi első gyűjtés időpontjáról még nincs pontos információ, annak megszervezését megelőzően fogja a szolgáltató a gyűjtéshez szükséges zsákokat elhelyezni a postaládákban. Újdonság: **a jövőben 4 hetente egyszer gyűjti a családi házaknál az épületszomszéd üveget, melyhez átlátszó „ÜVEGHULLADÉK-GYŰJTŐZSÁK” feliratú zsákokat biztosít térítésmentesen.** A szolgáltatás indítása előtt novemberben a családi házas övezetben lakók szórólap formájában tájékoztatást kapnak a gyűjtés részleteiről és az első gyűjtési napról.

Az első gyűjtéshez szükséges zsákokat is a postaládában helyezi el a szolgáltató. A gyűjtőzsákban az ép, egész sörös-, boros-, pezsgős-, befőttés-, és egyéb öblös üveget lehet gyűjteni.

Az üveghulladékkal teli zsákokat a járatnapokon reggel 7 óráig, az ingatlan elé közterületre, jól látható helyre kell kihelyezni. A megtelt zsákokért a szállítási napokon cserezsákokat biztosítanak.

A MiReHuKöz Non-profit Kft. kéri a tisztelt Lakos-ságot, hogy törött öblös üveget és síküveget ne helyezzenek el a gyűjtőzsákban, mert azt a szolgáltató cég munkatársai munkavédelmi okokból nem szállítják el! Amennyiben többletüveg gyűjtőzsákra van szükségük, azt a MiReHuKöz Nonprofit Kft. ügyfélszolgálatán igényelhetnek. **Sajóládon az első üveghulladék szállítás időpontja: 2016.12.09. (péntek)**

A következő gyűjtési időpont: 2017. január 06. (péntek)

A további időpontokról a szolgáltató honlapján lehet tájékozódni, valamint önkormányzatunk is folyamatosan tájékoztatja a lakosokat.

Szabó Elekné, jegyző

TEVÉKENY VÁRAKOZÁS - HÍREK A REFORMÁTUS TEMPLOMRÓL

Sokak kedves érdeklődésének szeretnénk eleget tenni, amikor beszámolok a templom építésének előrehaladásáról. Sok még a tennivaló, de közben ünnepi pillanatokat is átélhettünk a templomban.

Több, mint öt év várákozás után érkezhettünk el a templom alapkövének letételéhez, 2014 késő őszen volt. Az induláshoz Isten Igéjéből útravalóul a következő Igét kaptuk: „*Szolgáljatok az Úrnak örövendéssel.*” Két éve éljük át annak a csodáját, hogy milyen gyönyörűség, mennyi öröm kíséri a templom építését, szolgáltatást. Isten gondoskodó szeretetét tapasztaljuk, sok-sok segítő szándékú ember életén keresztül. Isten erősíti az együtt örövendő szavakon keresztül. Ha valaki csak azt mondja: jó ránézni erre a kicsi templomra, vagy milyen jó, hogy a park és a templom egymásra talált, és sorolhatnánk a pozitív megerősítéseket. Átéltük azt a lelkes szervezést, ami körül vette, a jótékonybáti bált, az önkormányzat és a közösségi ház részéről, mind a hangverseny megrendezését, melynek bevételei szintén a templom építését támogatták, s hozzájárult a fűtési rendszer kiépítéséhez. E sorok útján is szeretnénk megköszönni ezt a támogatást, s köszönjük a magánszemélyeknek, akik felekezettől függetlenül is adakoztak. Munkálkodunk, adakozunk és várjuk a beteljesedést, a templom teljes elkészülését, hogy együtt ünnepelhessünk és mindenki számára áldássá legyen ez a templom is.

**Épül, szépül településünk
református temploma**

Most 2016 késő ősze van, s hálás szívvel számolhatunk be arról, hogy már itt ünnepelhettük a reformáció ünnepét október 30-án, s egyben nyílt nap is volt, hogy bárki belülről is megtekinthesse. A munkák 80%-a már készen van, s az utolsó szakaszhoz érkezhettünk. Már alig várjuk, hogy birtokba vehessük és felszentelhessek a templomunkat. A templomban most is dolgoznak, folyamatban van a karzat készítése, s utána jöhet még a festés befejezése, s a karzat burkolás. Azonban sok minden tavaszra marad, úgy, mint a lábazat és a lépcsők burkolása, a mozgáskorlátozott feljáró befejezése, a kerítés rendbetételével együtt. Ami nem látszik, de rendbe kell tenni, az a pince. Az aljzat betonozástól kezdve, a falak vakolásáig. Természetesen szeretnénk a templom környezetét rendbe tenni. Egy lelkes csapat szombatról szombatra most is ezen dolgozik.

A felsorolt munkákat már csak az fogja megkoronázni, ha a toronyban megszólalhat a harang. Mivel ennek költsége 2-2.5millió forint lesz, ezt még megrendelni sem mertük. Hiszen a tavaszra tervezett munkák költségei sem állnak a rendelkezésünkre, de hisszük, hogy minden szükséges munkának előbb utóbb a fedezetét Isten kirendeli támogatókon, adakozókon keresztül. Ezen a helyen szeretnénk biztatni mindenkit, aki szeretne hozzájárulni még a templom építéséhez, megteheti, szükség is van rá.

Mind ez idáig elmondhatjuk, hogy nem hiába várákoztunk tevékenyen, Isten meghallgatott minket, ahogy a zsoltáros is írja: „*Várván vártam az Urat, és hozzám hajolt, és meghallgatta kiáltásomat.*” Advent a várákozás ideje, és a beteljesedett várákozás ünneplése. Most ha karácsony ünneplésére készülünk, várjuk az Urat, Ő meghallgat és örövendéssel ünnepelhetjük Őt, és örövendő fogunk neki szolgálni. A mi reménységünk, hogy Isten megsegít minket, és a karácsonyt már a templomban ünnepelhetjük, tavasszal pedig elérkezhet a felszentelés ideje is. Addig is kívánom Isten áldását a település minden lakója számára! Legyen áldott karácsonyuk és boldog új évük!

Victor Anna, lelkipásztor

KONYHAKÖZELBEN

BESZÉLGETÉS A SAJÓLÁDI GYÖNGYSZEM ÓVODA KONYHÁJÁNAK ÉLELMEZÉSVEZETŐJÉVEL ÉS SZAKÁCSÁVAL

*„Az étel örömforrás, amit jó elfogyasztani, élvezni az ízét és az illatát.
Az ételt jó adni és kapni is.”*

nagyon szeretek főzni otthon is, kedvenc időtöltéseim közé tartozik. Kisfiammal, a 2 éves Marcellal együtt töltött idő azonban mindent felülmúl.”

Közel két hónap telt el az új konyhánk beindulása óta. Rövid bemutatkozást kértem a lakosság tájékoztatása céljából az irányító szerepet betöltő személyektől.

Az élelmzésvezetőnk, Kiss Zsolt ötletességén múlik, mennyire változatos ételeket eszünk a munkahelyünkön és hogy egészségesen táplálkoznak-e az óvodásaink. Reménykedünk abban, hogy szakszerű rálátásával a megfelelő étrendet állítja össze a jelenleg kb. 160 főre főző konyha számára. Felkértem egy rövid bemutatkozásra, majd tervező-szervező, irányító és ellenőrző tevékenységébe pillanthatunk bele egy beszélgetés keretén belül.

„Kiss Zsolt vagyok, 33 éves boldog családap. Iskolai végzettségem: vendéglátó ipari technikum. Nyeládházán lakom, előző munkahelyeim is ide kötnek, a helyi vendéglátás terén felszolgálóként, majd üzletvezetőként is tevékenykedtem. Egy ismerős által szereztem tudomást erről az álláslehetőségről, amelyet pályázat útján el is nyertem. A 90 férőhelyes óvoda új konyhája gyermek, munkahelyi és szociális étkeztetés keretén belül, napi szinten kb. 150-160 fő igényét elégíti ki.

Munkám során igyekszem megfelelni az egészséges táplálkozás alapelveinek. Az étrend összeállításánál a mai kor követelményeinek megfelelően szénhidrát-, só- és zsírszegény étlapminták alapján számítógép segítségével dolgozom. Törekszem a jó kapcsolat kialakítására elsősorban a közvetlen munkatársakkal, az óvodai dolgozókkal és nem utolsósorban a beszállítókkal is. Feladatom a konyha vezetése, az ott folyó munka megszervezése, irányítása és ellenőrzése a műszaki és személyi feltételek ismeretében, nagy gondot fordítva a higiéniára.

Célom, az ételek minél ízletesebb és finomabb elkészítése e szép és modern felszerelésű, új konyhánkon. Én

Másik beszélgetőtársam konyánk fiatal szakácsa, aki egy ötcillagos vendéglőben dolgozott és Sajólad közelsége, életkörülményei megváltozása miatt döntött a váltás mellett. A húszas éveinek vége felé járó fiatalember bemutatkozásából megtudtam, hogy nagyon sokoldalú: szakács képesítése mellett műszaki végzettséggel is rendelkezik (ami természetesen nem hátrány) és mint fiataljaink legtöbbje, keresi még a helyét a világban. Őt is arra kértem, hogy pár mondatban beszéljen magáról és a munkájáról az olvasóknak.

„Merk-Balázs Walter vagyok. Egyedülálló. Hernádnémetiből járok Sajóladra. Az interneten figyeltem fel az álláslehetőségre és jelentkeztem. Tarcalon dolgoztam egy jó nevű vendéglátóipari komplexum séffeként. A munkám mellett tanulok, jelenleg a Gábor Dénes Műszaki Főiskola hallgatója is vagyok.

Az én munkám az ételek előkészítése majd elkészítése és természetesen az adagolása is. Az élelmzésvezetővel szoros együttműködésben kell dolgoznom, aki rendszeresen ellenőrzi előbb a nyersanyagkészletünk majd az elkészített ételeink mennyiségét és minőségét is.

Konyhánk jól felszerelt, igyekszem újakat alkotni és a reformötleteket is kivitelezni. A konyhai kisegítőimmel úgy érzem jól együtt tudunk dolgozni és szeretnénk minél ízletesebb ételekkel meggyőzni az ellátottakat.”

Munkájukhoz sok sikert és kitartást kívánunk nekik! Fogyasztóként tanúsíthatom, hogy a változatos és házas ízeikkel az én tetszemet már elnyerték.

Bugyinkóné Ronyecz Ágnes

SAJÓLÁD KONYHÁJA - Natúr csirke sárgarépa takaróban

Hozzávalók: 8 szelet csont nélküli karaj vagy comb, vagy csirkemell, 1 kg sárgarépa, 1 fej vöröshagyma, 1 csokor petrezselyem, 1 húsleveskocka, 1 natúr tömlős sajt, 2 csomag lapkasajt, bors, só, olaj vagy zsír.

Elkészítés: Kiklopfoljuk a hússzeleteket, sózzuk, borsozzuk. Megpucoljuk és közepesre reszeljük a répát. Apró kockákra vágjuk a hagymát. Belemártjuk a húsokat a lisztbe, olajon megkapatjuk kicsit mindkét oldalukat, majd puhára sütjük. Tepsibe sorakoztatjuk őket. Megpirítjuk a hagymát, hozzáadjuk a sárgarépát és fedő alatt puhára pároljuk, közben beletesszük a húsleveskockát és ha szükséges sózzuk. Ha nem engedne elég levet a répa, öntsük fel 1 deciliter vízzel. Ha megpuhul a répa, beleaprítjuk a petrezselymet és beledolgozzuk a tömlős sajtot. Betakarjuk répával a hússzeleteket és teszünk a tetejükre egy-egy lapkasajtot. Sütőbe tesszük, és addig sütjük, amíg a sajt rá nem olvad.

A receptet beküldte: Lénártfalvi Imréné Erzsike, sajóládi olvasónk

ÜNNEPI GONDOLATOK KARÁCSONYRA

BARNABÁS ATYA ÜZENETE

A „NIET” GENERÁCIÓ

Erdélyben, számomra „furcsa” fogalmat hallottam a karácsonyi éjféli mise után, ott meglévő szokásról. Ez a fogalom nem más mint a Mária-radina, Mária vacsorája. Nem is azért volt „furcsa” mert valami idegen kifejezés lett volna, hanem mert nekem Mária- „családja” (rodina) jelentést tartalmazta.

Talán Darvas Kozma József csíkszeredai esperes plébános gondolatai segítenek megsejteni gazdag tartalmát ennek a hagyománynak. „Gyermekkorom gazdag emléke a Mária-radina, Mária vacsorája, vagyis mintegy a gyermekágyban fekvő Szűzanya keresztelői áldomása a neve: a kis Jézust a család szülöttjeként is köszöntik. Az éjféli misére mentünk, amikor nagyobbak lettünk áldoztunk. Az éjféli misével megszűnt régen az ünnep előtti böjt. A szentmise után édesanyám a nővéremmel az ünnepi asztalt terítette. Ilyenkor az asztalra került a kolbász, töltöttkáposzta, kocsonya, kalács és gyümölcs. Ezalatt mi fiúk édesapámmal kimentünk és az állatok jászlába sarjút tettünk, az apró jószágoknak szem, akár csak a vályúba. Még a kutyának is enni adtunk, hadd érezzék az állatok is, hogy Jézus megszületett. Csak ezután ültünk az ünnepi asztalhoz. S miután elfogyasztottuk a vacsorát, akkor tértünk pihenőre.

Testvéreim, mi volt ez? Ez az elmélkedések nyomán fakadt mély-séges néphit oly gazdag, mint a betlehemi pásztorok hite. Itt a díszletek nem takarták el szemünk elől a lényegét. Karácsony éjszakája nem csupán

hangulat, hanem valóság. Jézus születése most is meghatározza életünket, jövőnket. Kapcsolat van az ég és a föld között, az emberek és a világ közt.”

„Karácsony éjszakája nem csupán hangulat, hanem valóság.” Korunk nagyon a hangulatra helyezi a hangsúlyt, pedig nem a hangulat az ami nyomasztja, hanem a valóság. Lengyelországban rádiót hallgatva megdöbbenett az új generáció nevén: Niet generáció (nem generáció, vagy net generáció). Azt jelenti, hogy ma csak az internet fontos, és nemet mond mindenre. NEM dolgozik, NEM szeret, NEM tördik semmivel. Bocsánat, ez így nem igaz. Azért valamivel tördik: legyen pénze a netre, legyen aki eteti és minden igényét kiszolgálja. Virtuális világába nem fér bele a Hit, Szeretet, Érték. Csak a saját érdek a fő: legyen gyors a netem és lehetőleg a legújabb eszköz álljon rendelkezésemre. Vajon hogyan készül a net generáció adventben, Urunk születésére? Kiszolgáltatja magát? Leadja a rendelést a legmodernebb, divatosabb kütyüre?

„Jézus születése most is meghatározza életünket, jövőnket. Kapcsolat van az ég és a föld között, az emberek és a világ közt.” Tudjuk, a internet kapcsolat nélkül nem használható. Sajnos, ez igaz az emberre is. Kapcsolata kell, hogy legyen az Ég és föld között (1); az ember és az ember között (2), valamint önmaggammal sem árt normális kapcsolatban lenni (3).

1. Ebben a pontban gondoljunk a spirituális kapcsolatra Isten és énköztem.
2. Te és Én, vagyis, emberi kapcsolataink, szerintem itt kell foglalkozni azzal is, hogy milyen a kapcsolatom az

anyanyelvemmel; nemzetem hagyományaival, illetve a hivatásommal, mert ezek nélkül nem lehet, normális kapcsolatom senkivel, mert nincs semmi, ami összekötne.

3. Szíriai szent Efrém mondja: nagy dolog halottat feltámasztani, de még nagyobb látni önmagam hibáit és értékeit, mert csak így lehet normális kapcsolatban az ember önmagával.

Ha bármelyik a három közül, rosszul, vagy egyáltalán nem működik, az a többire is kihat és megszűnik a kapcsolat.

Mária-radina, Mária vacsorája számomra azt mutatja meg, hogy a család kell ahhoz, hogy normális generáció nőjön fel, ahol lehetősége van arra, hogy normális kapcsolatot lásson, tanuljon, Ég és föld, Te és Én között és nem utolsó sorban Önmagával is. Mert a családban tanuljuk meg, ezt a hármas kapcsolatrendszer. A családban tanulunk hinni, szeretni, értékeket elsajátítani és konfliktust megoldani. Sebeinket is itt gyógyítottuk, majd azoknak adtunk sebeket akik gyógyítottak. Azután, a sok heg miatt, inkább feladtuk, mert nehéz sebesülten sebet gyógyítani. Nem gyakoroljuk, amit a Szentcsalád életén látunk: „Ne könnyű legyen, hanem lehetséges”, mert aki szeret, annak lehetetlen nincs.

„Az emberi szív mihelyt megérzi Isten Fia szeretetét, azonnal megnyílik és hirdetni akarja e misztériumot az éjféli misével, pásztorjátékkal és betlehemessel, karácsonyfával, énekléssel, ajándékozással, Mária-radinával, azaz ünnepi vacsorával. Íme, Isten Fia születésekor összeölelkezik az ég és a föld, az angyalok és az emberek, az emberek és a világ.”

Sokszor talán azért „furcsa” régi hagyományaink, szokásaink megnevezése, mert kényelmesebb átvenni a reklámok által ránk erőltetett szokásokat, mint megengedni Jézusnak, hogy megszülessen.

Hiszen akkor nekem is döntenem kell: úgy akarok szeretni ahogyan Ő. Persze nehéz, de nem lehetetlen.

Talán idén a családokban, az adventi előkészületben, több idő lesz a kapcsoltok tanulására, javítására, hogy mire eljön Mária-radina, Mária vacsorájának ideje, addigra ne csak egy fogalom, szokás megismerésével gazdagodjunk, hanem Annak a jelenlétével, akinek születésnapjára készülünk. Hiszen „az íráskolvasása vagy dramatizálása, a szent-

misében való együtt imádkozás és éneklés, főképp a konszekráció szavai, ismét közénk hozzák az Urat, és lehetővé teszik vele a legteljesebb találkozást, ami a földön elképzelhető. Így a karácsony nem idillikus hangulat csupán, nem is családi ünnep! Több annál! Szentségi találkozás Jézussal, aki a mi Megváltónk és Üdvözítőnk.”

Balla Barnabás, pálos szerzetes

MERENGÉS

Gyermekeként remegő szívvel vártam mindig a karácsonyt. Sokszor már hetekkel előtte imába foglaltam kéréseimet. Nem kértem soha nagyot és sokat. Legfőbb vágyam talán a hóesés égi ajándéka, a téli táj váratlan fordulatának a meglepetése utáni epedés volt: „...bárcsak lenne hó karácsonykor!” Általában akkoriban valóra vált ez a gyermekkori álmom. Ha mélyen a szívembe nézek, kijelenthetem, hogy az ünnepet körülölelő érzések, az előkészületek szorgalma, a szenteste utáni áhítat, a szüleimmel, nagyszüleimmel való együtt töltött meghitt ünnepi hangulat voltak azok a momentumok, amelyek az akkori karácsonyvárásról és a karácsonyról szóló emlékeim virágait elültették a lelkemben. Ezek az örök ajándékok egy életre meghatározzák karácsony szent ünnepéhez fűződő kapcsolatomat. Mára rájöttem, hogy az akkori gyermekkori időszakok legszebb ajándéka az idő volt. Az az idő, amelyet együtt tölthettem el édesapámmal, nagyszüleimmel. Azóta minden karácsonykor kétségbeesetten cikáznak a gondolataim, keresem a pótolhatatlant. Ilyenkor bizony rájön az ember... ez már nem az a karácsony. Sok minden megváltozott.

A karácsony áldott. Hiszen a szeretet gyakorlásával az emberi-isteni értékekre válunk egyre nyitottabbá. A családban együtt eltöltött idő megtapasztalása pótolhatatlan kincs. Mert soha nem tudhatja az ember, hogy a szerettei meddig lesznek még életének őrangyalai, s meddig foghatja még az életet adó kezeket. Azóta minden decemberben fel-fellobban egy-egy sokszor kétségbeejtő bevillanás, hogy meddig lehetek még együtt szeretteimmel... Ki, vagy mi is az egyáltalán, aki, ami számomra igazán fontos... Vajon hány ünnepi pillanat lesz még igaz ajándékként életemben, amelyeket családommal együtt élhetek meg...?

A család egyik legnagyobb csodája a családtagok szeretetének egymás iránt tanúsított megnyilvánulása. Ez az, ami örök, de csak ha teszünk is róla. A karácsony Jézus születésének ünnepe, melynek legfőbb értékei a szeretet, a béke és a kegyelem. Nem a virtuális világban, a facebook-on kitarulkozva, nem a bevásárlóközpontban a vásárlás kényszerétől megbetegedve, ahol pénzben mérik a szeretetet, hanem otthon a családban, szeretteink gyűrűjében.

Megtanulni az időt megbecsülni? Igen, talán a ma emberének az egyik legfontosabb feladata. Fel-nőttként ma is ugyanúgy várom a karácsonyt. Ilyenkor újraélem a gyermekkori ünnepvárások meghitt örömét, s ma sem kérek többet, mint akkoriban. Már tudom, hogy a karácsony szent ünnepén a legszebb ajándék az idő lesz. Az az idő, amelyet együtt tölthetek el majd a karácsonyfa alatt feleségemmel és kicsi családommal. Ezek az örök ajándékok, amelyek bearanyozzák majd az ünnep fényét, ápolva gyermekkorom karácsonyának emlékvirágait. Áldott karácsonyt kívánok a kedves Olvasónak!

Vitéz Gábor Miklós

CSILLAGOK SZÁRNYÁN...

Sötét éjszakákon valahányszor az égre tekintünk fényes pontnak látszó égitesteket kutatunk, melyek a vallásos ember számára Isten közelségét, a reményt az örökkévalóságba vetett hitet jelképezik. Karácsony ünnepéhez közeledve az égi csillogás, ragyogás egyre közelebb viszi lelkünket Betlehemhez.

Igen, karácsony szent ünnepe elképzelhetetlen csillag nélkül, hisz a csillag adta tudtára a világnak Jézus születését. A Biblia sorai szerint a szikrázó, fényes csillagot vették észre a pásztorok és a napkeleti bölcsek is. A meleg fényt kibocsátó égitest napjainkban is energiát, melegséget, szeretetet sugárzó szimbólum, életünk kifejező metaforája. Az író szavait idézve: „Minden másodpercben új emberi lé-

lek születik a világra. Új fény gyullad ki: egy csillag, mely lehet, hogy majd különösen szépen világít, de mindenképpen soha nem látott, saját színképe van. ..Minden új lény - üstökös, amely az örökkévalóság folyamán csak egyszer érinti a földi pályát; hogy egy rövid pillanatra vakító fényvel villanjon fel a két örökkévalóság között.”

E gyönyörű ünnephez, a szeretet ünnepéhez közeledve mit is kívánhatnék minden kedves Olvasónak!? Talán azt, hogy mindannyiunk lelkében legyen jelen a csillag jelképe, tudjuk életünk során csillagként csillagok szárnyán repülni!

Legyen valamennyiünknek egyedi fénye, legyen erőnk és törekvésünk az igazra, az önzetlenre, merjünk szeretve szeretni, sugárzóan ragyogni!

Szendrei Csilla

IFJÚKORI TÖRTÉNET

Odakinn gyönyörűen esik a hó. Idebenn a kemencém barátságosan duruzsol, és Petőfi verssorai jutnak eszembe: „Hol a boldogság mostanában? Barátságos meleg szobában.” A hó seprések közötti időben régi emlékek törnek rám. Elgondolkodom a régieken, mennyivel másképp éltünk mi, akkori fiatalok, és mégis milyen szépek ezek az ifjúkori emlékek.

Minden ember élete egy regény, melyet az Élet ír. Ezek az életregények színesek, fordulatok, meglepetések, vidámak vagy szomorúak, de mindenképpen hordoznak tanulságot az arra fogékony olvasó számára. Egy ilyen regényrészlet írok most le, azzal a vágyott céllal, hogy a mai fiatalság is elolvassa majd, elgondolkozva azon, hogy mennyivel jobb, könnyebb a sorsa, és jobban megbecsüli önmagát, szüleit, nagyszüleit.

Akkor – 40 évvel ezelőtt – nem volt hó január 28-án. 1959. január 28-án „raciztak” a Borsod megyei Húsipari Vállalattól. Tizenhét éves voltam, és már ötödik hónapja dolgoztam az említett munkahelyen, amikor a fizetés napján egyszerűen a kezembe adták a fizetést, kétheti pluszbért, és a munkakönyvemmet. Ezt akkor úgy hívták: „racizás”.

A fene sem értette akkor ezt a szót, de ma már tudom, hogy észszerűsítést, létszámleépítést jelent a racionalizálás, köznyelven „racizás”. Hát ez a „racizás” nekem akkor – minden előjel nélkül – úgy jött, mint derült égből egy kalap szafaládé. (Hogy stílszerű maradjak.) Az sem vigasztalt, hogy velem együtt egy 40 éves szerencsi és egy 30 éves alsózsolcai (Ládon jól ismert) embert is leszámoltattak. Ennek a két embernek olyan szokása volt, hogy fizetésnap után elfelejtettek munkába járni.

Én bizonyára a fiatalságom miatt kerültem erre a sorsra, mert akkor még csak málnaszörpöt ittam a kocsmában, szóda nélkül. (Uher Józsi bácsi még felnőtt koromban is felemlégette nekem.) Munkakönyvem tanúsága szerint 1958. VIII. hó 21-én léptem munkába, mint vágóhídi hátsó kapus.

Azon a kapun csak néha jöttek befelé a sertések és a marhák, így hát nem sok dolgom volt. Később a Palóczy utcában lévő (ill. volt) zsidó templomban működő zsírosláda javító üzembe kerültem. Itt négyen javítottuk a zsíros ládákat. Sohasem feledem ezt az azóta lebontott téglapületeket, a templom kupolájában, a magasban a zsidócsillag foszforszkált. Innen rövid idő múlva a Vasgyári III-as üzembe kerültem, ahol töltelékkárut készítettünk, füstöltünk, és zsírt sütöttünk, csapoltuk a ládákbá. Itt ért a „racizás”, aminek úgy örültem, mint üvegestőt a hanyatt esésnek!

Műszak végén a pénzt és munkakönyvet a legmélyebb belső zsebembe süllyesztettem, és indultam haza. Ekkor a másik két elbocsátott cimborá meginvitált a „Szánatlibe” egy sörre. Pillanatnyi gyengeségemben engedtem nekik, tetszett, hogy két felnőtt ember engem, a sihedert sörözni hív!

A Szánatliből később a Rózsakertbe mentünk, ahol ők már pálinkát is kértek a sörhöz. Én ekkor már nem akartam tovább inni, éhes is voltam, estefelé is járt az idő, ott akartam hagyni őket, de nem engedtek. Ekkor már éreztem: ezek akarnak tőlem valamit! Tovább invitáltam őket a Tiszai felé. Az Ady hídnál a Vén diófa vendéglőbe mentünk be utoljára.

A vendéglő egymás utáni három helyiségből állt. A legbelső helyiségbe ültünk le, és azt mondtam nekik: „*Várjatok itt nyugodtan, most én fizetek egy kört, és hozok főtt kolbászt is!*” Ezzel előrementem az első helyiségbe a rendelést leadni. Onnan visszanezve láttam, hogy összedugták a fejüket, nagyon tárgyaltak valamit. Egy gyors szökkenéssel kinn voltam, fel a villamosra és irány a Tiszai.

Már jócskán este volt, vonat már nem ment Zsolca felé. Tudtam, hogy az állomáson nem maradhatok, mert ha utánam jönnek, akkor lesz haddelhadd! Így hát gyalog indultam Zsolca felé a vasút mentén a pangót oldalban. Egy keskeny utacska futott a vasúti töltés mentén, és bizony nagyon kellett ügyelnem, hogy rajta maradjak, mert az éhomra fogyasztott sörök ugyan csak dolgoztak bennem. Arra is figyeltem, hogy ha vonat jön, nehogy

magához szippantson. A sötétben egyszer csak felém dübörgött egy szerelvénnyel, és én akkor ott olyan feküdjöt vágtam le, amelyet még katonakoromban sem sikerült.

Jó sok időbe telt, amíg a Sajó-hídhöz értem, ott pedig sokáig hallgatóztam, majd futtában átrohantam rajta. A biciklim Dallosékhoz volt betéve, de ha látott is valaki, bizonyára csodálkozott, hogy milyen kacsaringósan, dülöngélve biciklizek a Gödrös makadámon. Meg-megálltam pihenni itt-ott.

Zsolca végén aztán, a cigánytelep mellett nagyon utolért a sör, elterültem az úton. Hideg éjszaka volt, a csillagok fényesen ragyogtak az égen, hanyatt fekve, a biciklivel takarózva néztem őket. Nem tudom, meddig pihenhettem így, de egyszer csak egy Pobjeda elszáguldott mellettem, vagy jó méterre tőlem. Úgy megijedtem, hogy onnan már egy szuszra hazaérkeztem.

Jó Anyám a hátsó szobában az asztalnál ülve várt rám. „*Hazajöttem Mama*” – mondtam, és a legmélyebb belső zsebemből előhalásztam az összes pénzt, ahogy megkaptam, és elé tettem az asztalra. Anyám könnyes szemmel ölelt át, és megsimogatta a fejemet: „*De jó, hogy hazajöttél, kisfiam!*”

1959. január 28-án éjszaka nem volt hó, csak hideg, és gyönyörűen ragyogtak az égen a csillagok.

Gál Mihály, Bogács

EMBERI SORS

*Még ide hullik gyermekkorom
éjjeli misére hívó
harangkondulása,
Még lelkemben rezeg
a hála halleluja,
De léptem már egyre
rogyadozva
a végső ámen felé vezet.*

*(Gál Mihály,
Bogács)*

„DIÓTÖRŐ”

Kacagva villogtak a karácsonyi fények a forralt bor gőzében. Fahéj és szegfűszeg illata lengte be a tér levegőjét. A csillagos este aznap felülmúlhatatlan, minden várakozást átívelő atmoszférát teremtett. Az utcai kavalkád emberek sokaságát csalogatta ki aznap a vásári forgatagba. A sátrakban árusok kínálták portékájukat. „A jókedvű, meghitt hangulat semmihez sem fogható ezen az ünnephez közeli napon!”- gondolta a vásár díszes kapuján épp betoppanó nő.

„- Lehet, hogy talán megnyugodni, magunkba révedni szavak nélkül egymásra nézni, kutatva, átszellemülten elmerülni és persze készülni járnak ide az emberek, készülni a megfoghatatlan, de mégis átérezhető csodára?...”

A fehér bundába burkolózó nő csak remélte, hogy az itt megforduló emberek zöme nem a csillogásért, a sokszor csak hamisan villogó fényekért érkezett a templom közeli térre. Hitte, hogy hozzá hasonlatosan sokan lelküket jöttek felöltöztetni puha köntösbe, hisz a rideg, közömbös világban kevés az igazi melegséget árasztó fény... Gondolatainak láncolatát egy lampionból áradó fénycsóva szakította félbe. A sokszínű sátrak végtelenében idős, remegő kezű asszonyra lett figyelmes. Diót árult. Hajdani férje által ültetett diófa termését, hosszú évek, hetek munkáját és persze a lelkében hozzáfűzött emlékek sokaságát tette a megtisztított diószemekkel együtt asztalkájára. Érezte, hogy az udvarán álló öreg diófa gazdag termésével hű párja gondoskodik még most is róla... A felvillanó képek visszaidézésekor megszünt létezni körülötte a világ, hirtelen lett csend,

hirtelen elhalványodtak a vásár vibráló fényfüzérei. Ő magasra nézett, fel az ég fényes csillagai felé. Szívét melegség öntötte el, érezte, hogy nincs egyedül. Hirtelen csacsogó zsvaj terelte ki a múlt szeretetösvényéből. Tudta, hogy ekkor és most pont jó helyen van, a még ártatlan tiszta gyermekhang szinte aranyfonattal vont a sátrak gyűrűjét. ... Az idős asszony tágra nyílt szemén látszott, hogy ezúttal is, mint az elmúlt években mindig élni, megélni, emberi közelségben készülni jött a térre. A magány, az élet küzdelme azonban még mosolya mögül is átszejlett. Tekintete az elegáns nő tekintetében elmerülve jelezte, hogy meg kell állni, nem csak egy pillanatra, hanem... hallgatásra, megértésre, figyelemre.

- Életünk során annyit rohanunk, csak robogunk. Igen, elrobogunk nagy pillanatok, elsiklunk fontos szavak, lélekformáló történetek mellett.- folytatódott a fehér bundás nő fejében a belső monológ miközben az idős asszonyt hallgatta. A hajdani férj, az általa ültetett diófa története, a remegő kéz háttartalan szorgalma könnyeket csalt a vásárló hölgy szemébe. A diószemek tiszta, aranyszínű fényébe nézve a nő nagyokat nyelve csak ennyit szólt:

- Két kilogrammot kérek!!!

- Tetszik tudni, zserbóba lesz...nagy a család, ez a dióbél pedig annyira szép és tiszta, ...sehol nem kapnék ilyet!

Majd szavak nélkül megragadta a két ráncos kezét és a fizetség mellett egy ezüst csillagot tartó anygalkát „simított” bele...

Szendrei Csilla

A CSALÁDI SZERETET

A családnak különleges szerepe van a társadalmi viszonyok újratermelésében, hiszen generációkon keresztül örökíti át értékeit, normáit, viselkedési szabályait. Ahogy egy ház építésénél fontos, hogy milyenek az alapok (homok vagy szikla?), ugyanúgy alapvetően meghatározó, hogy milyen alapokra építjük a családjunkat. A házaspár, a szülők feladata, hogy megteremtse és fenntartsa azt az érzelmileg biztonságos légkört, amiben felnőtt, gyerek egyaránt jól érzi magát és saját teljességükben kibontakozhatnak. Igen, nem csak megteremteni kell, hanem meg is kell őrizni, illetve ha kicsit megrongálódott, akkor újra kell építeni. Közös, közös erővel és bizalommal. Minden egyes újrakepítkezés erősíti a párokat, tanulnak belőle és egyre jobban tudnak együttműködni.

A család az emberi élet legelemibb kapcsolati rendszere. A család a helye a legfontosabb emberi értékek átadásának, Itt tanulunk szeretni, megbízni, itt nőünk bele az emberi életbe, elsajátítjuk az anyanyelvet, magunkévá tesszük kultúránk, nemzetiségünk, vallásunk magatartásmintáit. A testi nemzés és születés után itt születünk igazán emberré. A mindennapi élet változásainak ellenére a családi közösség nem szűnt meg „az emberi dolgok középpontjának” lenni.

A boldog család építkezésénél használt kötőanyag a szeretet, amely összekapcsol mindent mindennel. Először is a bennünk lakozó őszinte embert saját magunkkal, aztán a nőt és a férfit, a szülőket és a gyerekeket, a testvéreket egymással, és végül a családot a társadalommal. Ahhoz, hogy boldog családjunk legyen, elsőként a saját belső békénket kell megtalálnunk. Ha önmagunkkal jóban vagyunk, akkor olyan érzelmileg biztonságos légkört tudunk teremteni, amelyben már nem lesz nehéz a másik ember feltétel nélküli elfogadása és tisztelete, nem lesz nehéz azt mondani, hogy „Ne haragudj, vétettem.” A megbocsátás képessége és az érzelmek elfogadása csodákra képes! Mi lehet a boldog családi élet alapja? Magától értetődő, hogy ez nem lehet más, mint a szeretet. Olyan könnyű leírni és olyan nehéz megvalósítani! Mert ez az a fajta szeretet, amely „türelmes, jóságos, nem féltékeny. Nem kérkedik, nem gőgösködik, nem tapintatlan, nem keresi a magáét, haragra nem gerjed, a rosszat föl nem rója, nem örül a gonoszságnak, de együtt örül az igazsággal. Mindent eltűr, mindent elhisz, mindent remél, mindent elvisel” (1 Kor. 13.).

Bernáth Zoltánné

KITEKINTŐ - VISSZATEKINTŐ

LENGYELORSZÁGBAN VENDÉGSZEREPELT A BOKRÉTA NÉPTÁNCGYÜTTES

A Bokréta Néptáncegyüttes megtisztelő felkérésének tett eleget, amikor Lengyelországban – *Krempachy* – magyar neve szerint Bélakorompa – községben 2016. október 28. és 2016. október 30. napja között vendégszerepelt. A vendéglátó településnek 1200 lakosa van, mely a mai Kis-lengyelországi vajdaságban az ország déli részén található. A község a trianoni békeszerződés aláírását megelőzően a Magyar Királyság Szepes vármegyéjéhez tartozott.

A sajlóádi táncosok és tanítványaik

Krempachy-ben fantasztikus vendégszeretetet tapasztaltunk és számos élménnyel gazdagodhatva térhettünk haza. Ezúton szeretnénk megköszönni vendéglátóinknak meghívásukat, továbbá Sajlód Község Önkormányzatának a Bokréta Néptáncegyüttes működésének támogatását.

Czaga András

MIT KELL TUDNI A NAPTÁR- RÓL, MIT JELENTENEK A HÓNA- POK ÉS A NAPOK NEVEI?

A naptár, a napok nyilvántartási rendszere a Nap csillagok közötti mozgásán, az évszakok és a Hold fázisváltozásain alapulnak.

Rendszere történelmi koronként és földrajzilag is eltérő. Az idő mérésének egysége egyidős a gondolkodásra képes emberrel. A nappalok, éjszakák váltakozása, a természet rendszeres megújulása és pusztulása, a Hold feltünése, nyugvása és alakváltozása ciklikusan ismétlődő folyamatok. A naptár elkészítőinek mindig törekedniük kell a minél nagyobb pontosságra.

Az égitestmozgások megfigyelése jelenti minden naptárrendszer alapját. Három alapvető, mindenki által észlelhető mozgás van: a Föld forgása saját tengelye körül (ez a Nap látszólagos mozgása kelet-nyugati irányban) - ez a naptári egység a nap. A Hold Föld körüli keringésének időtartama: a hónap és a Föld Nap körüli keringésének ideje: az év Ez a hármass felosztás az alapja minden

naptárrendszernek. Legelterjedtebb a papír alapú, nyomdában készült naptár, mely jó szerkesztés eredményeként jelöli az adott ország törvényes ünnepnapjait, munkaszüneti és szabadnapjait és a hetek számát.

A manapság használatos hónap nevek latin eredettel büszkélkedhetnek, ám mindegyik rendelkezik saját magyar elnevezéssel, mely nagyon találóan foglalja össze az adott hónap ismérveit, a hozzá kapcsolódó legjellegzetesebb népi hagyományokat.

Január (*Janus* római isten nevéből ered) régi magyar elnevezése Vízöntő hava, székely naptár szerint Fergeteg hava. Február (*februa*: tisztulás) régi magyar elnevezése Böjtelő hava, székely naptár szerint Jégbontható hava. A március (*Mars*: római istennő) Böjtmás hava, székely naptár szerint Kikelet hava. Április (*aperit*: kinyit, tavaszra utaló) Szent György hava, székely naptár alapján Szelek hava. A május (*Maia*, római termékenység istennő nevéből ered) régi elnevezése Pünkösdi hava, székely neve Ígérret hava. Június (római *Junó* isten

névből) nyárelő, Szent Iván hava, székelynapta szerint Napisten hava. A július (*Július Caesar* születésének hónapja Szent Jakab hava, székelynapta szerint Áldás hava. Augusztus (*Augustus Caesarról* elnevezve) Kisasszony hava, székelynapta megfelelően az Új kenyér hónapja. Szeptember (*septeni*: hét szóból) Szent Mihály hava, székely naptár szerint Földanya hónapja. Az október Mind-szent hava, székely naptár alapján Magvető hava. November (*novem*: kilenc) Szent András hava, székely naptárt nézve Enyészet hava. A december régi magyar elnevezése Karácsony hava, székely naptár szerint az Álom hava.

A napok elnevezéseiről: hétfő hét feje, a hét kezdete. A kedd az ómagyar *ketüdi* szóból, kettediket jelent, míg a szerda a középső nap. A csütörtök a negyedik napot jelöli. A péntek az ötödik nap. A szombat a héber *sebbath* szóból ered, pihenő nap. A vasárnap eredetileg a vásár napja, ezen a napon tartották a heti vásárokat.

Bugyinkóné Ronyecz Ágnes

A DISZNÓÖLÉS ÉS A TOROK HAGYOMÁNYAI

Kisgyermekkorom felejthetetlen emléke a disznótor, amire napokkal előtte készült a család a 1970-es években játszódik. Tizenéves korom elején járhattam, arra emlékszem nagyon féltem ettől a naptól, haragudtam édesapámékra, akik engedték, hogy az előre elkészített nagy késsel nyakon szúrják a disznót, még ha nem is volt számomra olyan kedves állat, mint a kutya vagy a macska, de a halálát azért soha nem kívántam.

Alig tudtam azon az éjszakán elaludni, hogy sikerüljön időben befogni a fületem. Alig szenderedtem el, máris jött a félelmet keltő sikítása szegény páranak. A kíváncsiság az ablak felé fordította a fejemet. Láttam a szomszéd embereket a tornácon, a disznófogó cimborák pálinkás áldomást ittak a kemény munka fölött aratott győzelemre. Ilyenkor mustrálták a férfiak egymás szilvafája termésének ízletes levét. Félelmem lassan elpárolgott, mint apáméknak az üvegből a pálinka, aztán gyorsan felöltöztem, hiszen izgalmas része már elmúlt, jöhet a vidámság. Nagyon hideg volt, jól fel kellett öltöznöm. Kimentem a konyhába, ahol édesanyám sürgölődött a szomszédasszonyokkal, nagymamám a hagymás vért kavargatta a masinán. Mosolyogva jegyezték meg, hogy egy pár év múlva kiderül, hogy milyen asszony válik belőlem, megme-rem-e majd fogni a véres tálat, mikor szúrják a malacot. Undorral fordultam el, cseppet sem díjaztam a viccelődésüket. Nagypám jött be és sürgette az asszonyokat forraltak-e már elég vizet, van-e már früstök, hiszen arra csúszik igazán az újbor.

A jó bor íze is a gazda dicsősége volt. E díj elnyerésére a disznótor remek alkalom volt. A jó fajta pálinka pedig joggal indulhatott a „színtiszta egészség” verseny dobogós helyezéseért. Kinn az udvaron perzselték a disznót, pirult is a bőre szépen, majd a ka-

parástól fehéredett. Rövidesen az asszonyok mosták a beleket, majd fűjálták, hogy nem szakadt-e ki valahol.

A kerekas kút ontotta a sok vödör vizet, jól megtermett kislány lévén nem sokáig tudtam bámészkodni, hamarosan munkát kaptam minden kis állomáson. Hol a fateknők környékén, hol az üstház közelében elkelték a szorgos kezek. A hurka és a kolbász töltéséhez viszont kicsinek tartottak, pedig arra jobban vágytam volna, mint a vízhordásra. A nagymamám befogott az ebéd előkészületeibe, de annál a folyamatnál a végkifejlet nyerte el a tetszésemet. A mennyei ízű toros káposztának párja nincs héthatárban! Az abálóléban a disznósajt hozzávalói főttek. A kocsonya alapjául szolgáló körmök, csülök, fül darabkák el lettek rakva a későbbi főzésre, a szózóteknő sem árválkodott tovább a kamrában. Késő délután már sült a hurka, kolbász, főtt a friss húsból elkészített húsleves, melybe az asszonyok már napokkal előtte csigatészta csináltak. Nagypám pálinkájától és díjnyertes borától a gazda a zsúritagokkal olyan jó kedvre kerekedett, hogy nem restellték szórakoztatni az asszonynépet. A vacsorára már a rokonok is eljöttek. Ekkora már én is elfelejtettem a hajnali félelmemet, még arra is emlékszem másnap reggel nagyon szerettem volna kóstolót hordani egy kis apró pénz reményében, de édesanyám azt mondta: csak a kisfiúk viszik azt, olyan szokás ez is, mint a húsvéti locsolkodás.

Összegyűjtöttem minden gondolatomat a kislány korom disznótorjaira visszaemlékezve, amit elfelejtettem jusson eszébe másnak és szóljon nekem, szívesen meghallgatom a ti történeteiteket is, sőt beleegyezésekkel közzé is teszem egy későbbi lapszámban, így adózva őseink emlékének és a feledésbe merült szokásainak, szép hagyományainak.

Bugyinkóné Ronyecz Ágnes

A VILÁG SZILVESZTERI ÉS ÚJÉVI ÉTELEI

Az új esztendőbe a gazdagság, termékenység, bőség elősegítésében rengeteg szokás és alapanyag áll rendelkezésünkre. Minden kultúrának megvannak a maga szerencsehozó élelmiszerei, hagyományos ételei. Lássuk, ki mivel várja az új esztendőt.

A szilvesztert nagyon sok helyütt ünneplik sertéshús fogyasztásával. A malac azért vált az évforduló állatává, mert orrával előre tűr (a jövőbe mutat) és közben még a szerencsét is kifordítja a földből. A németek, írek, portugálok, kubaiak, spanyolok sültként fogyasztják, a svédek sertécsülökkel várják az új évet. Amerikában a malacot a káposztával együtt eszik (hiszen emlékeztet egy tekercs zöldhasúra, azaz dollár-ra), míg az olaszoknál lencsével kevert egytálételt készítenek belőle. Ausztriában kis szerencsemalacokat is készítenek marcipánból. A japánok soba tésztát nyújtanak. Aki a leghosszabb szálat képes egyben eltüntetni, az igazán matuzsálemi korra számíthat. A svédek újév ünnepén halban gazdag svédasztalt készítenek, a dánok és az olaszok tökehalat fogyasztanak, míg Lengyelországban szilveszteri fogás a hering. A németeknél a ponty annyira közkedvelt, hogy néhány halpikelyt is tesznek a pénztárcájukba, hogy elősegítsék a gyors meggazdagodást. Az olaszok kolbással kevert

lencsét, a japánok babot esznek, Koreában rizsszel készített levest kínálnak az újév első reggelén.

Brazíliában lencse és rizs is szerepel az étlapon, biztos, ami biztos. Spanyolországban, Portugáliában, Venezuelában, Mexikóban, Ecuadorban, Peruban és Kubában is 12 szem szőlővel vagy mazsolával várják az újévet. Ahogy közeledik az éjféli, úgy eszik meg a szemeket, amelyek a hónapokat jelképezik, és bizony a szőlőszem édessége vagy savanyúsága előrevetíti, hogy az adott hónap milyen lesz. A kínaiaknál a mandarin jó szerencsét jelent, míg a narancs a gazdagságot szimbolizálja. Törökországban a gránátalma jelképezi a szerencsét, a színe és a benne lévő magok a pénzt és a jólétet jelenítik meg. A sült kelt tésztákon kívül a különféle érmeket rejtő desszertek is igen népszerűek. Görögországban süteménybe rejtik az érmét, Svédországban, Norvégiában mandulát dugnak a rizspudingba. Aki meglesi, az biztosan szerencsés lesz az elkövetkezendő évben.

Jó, ha a tányérunkat még akkor sem töröljük fényesre, ha nagyon ízlett az étel, mert a tányéron hagyott maradék lehet, hogy hozzásegít minket ahhoz, hogy a következő évben is mindig legyen valami a tányérunkon - és a kamránk is fel legyen töltve.

(Forrás: Mindmegette.hu)

Bernáth Zoltánné

TÖRTÉNELEM - IN MEMORIAM FERENC JÓSKA

100 éve, 1916. november 21-én este kilenc óra után öt perccel a bécsi császári palota schönbrunni orvosa kilépve a császár és magyar király hálószobájából bejelentette: „Őfelsége az Úrban csöndesen elhunyt.” Az agg, 86 éves uralkodót általános testi gyengeség vitte sírba.

Ferencz József 1830. augusztus 18-án Bécsben született. A kiegyezést követően Ferencz Józsefet 1867. június 8-án, Budapesten a Mátyás templomban Magyarország királyává koronázták. A koronázással Magyarország és Ausztria között létrejött az uralkodó

személye által összekötött alkotmányos monarchia. Uralkodása kezdeti éveiben a magyarság a szabadságharc leverőjeként, véreskezű hóhérrá, a függetlenség eltipróját látta benne. Évtizedekkel később a monarchia egységének, a béke királyának, a magyar történelemben kimagasló időszak szimbóluma lett. Magyarországon az 1800-as évek végére soha eddig nem tapasztalt fejlődés következett be. Az uralkodó megítélése már köztiszteletnek és megbecsülésnek örvendett, a nép szemében Ferenc Jóska lett. 68 évig uralkodott, magyar királyként több, mint 49 évig állt az ország élén.

Varga László

ORVOSI TANÁCSOK TÉL IDEJÉN

Újra itt a hideg idő és ezzel a növekszik a megfázásos betegségek száma. Élettani magyarázata van annak, hogy ilyenkor fogékonyabbak vagyunk a betegségekre. A hideg miatt a szervezet központosítja a keringést és a végtagokba kevesebb vér jut. Ezért fázik a kezünk, lábunk. Érvényes ez az orr-garatra is. A legtöbb kórokozó itt támad meg bennünket. Az orr-garat nyálkahártya is lehül, csökken benne a keringés, így kevesebb védekező sejt és védő fehérje (immunglobulin) jut ide. A vírusok pedig támadnak. Mit is kell tennünk ez ellen?

Mindenek előtt nagyon fontos testünk melegen tartása érdekében a hideg elleni védelem. Öltözzünk melegen és védjük a végtagjainkat (kesztyű, sál, sapka, kendő, meleg lábbeli)! Ez különösen fontos az idősek és az egyéb betegség miatt már rossz végtagkeringéssel bíró embereknek.

Táplálkozással is sokat tudunk segíteni magunkon. A kórokozók elleni harcban nagyon nagy szerepe van a vitaminoknak. Téli időben javasolt a C-vitamin fogyasztása. Könnyebben le tudjuk győzni a betolakodókat és lehet, hogy házi praktikákkal kiegészítve megússzuk a betegséget elkerülve az orvosi rendelőt. Szinte közhírt, hogy a cukor helyett a méz használata az ételünk és italaink ízesítésére. Ha egy nagy pohár teával fogyasztjuk el minden nap akkor biztos hasznosan cselekedtünk.

A méznek antioxidáns és antibakteriális hatása van. Direktben mézet nyalogatva (lásd. Mici mackó) a torokfájást is tudjuk csökkenteni vele. Természetesen cukorbetegeknek ez a terápia nem ajánlott. Ha mindennek ellenére

a betegség nem akar elmúlni és tovább terjed, kialakulhat a mindenkinek nagyon zavaró köhögés. A köhögés eleinte csak száraz ingerlő, majd hurutosná válik. Azt már mindenki tudja, hogy a hurutos köhögéssel mit kell tenni, hiszen a TV reklámokban igen szemléletesen ábrázolják számunkra, hogy az éppen reklámozott szer milyen hamar gyógyítja meg a beteget. Ehhez csak annyit szeretnék hozzáfűzni, hogy a „csodaszert” még nem találták fel, ami egy szempillantás, egy reklámanyi idő alatt (egy reklám 15-20 másodperc) meggyógyítja a beteget. A betegségnek folyamata van és időbe kerül az is, amíg kialakul és időt vesz igénybe a gyógyulás is.

A köhögésnek egyébként számos más oka is lehet nemcsak a meghűléses betegségek. Egyik ilyen a savtúltengés nyelőcsőbe való regurgitációja. A sav elérheti a garatot és azt irritálva köhögési ingert okoz. Ezt általában megelőzi már a nyelőcső felmaródásának az érzése mellkasi fájdalom, égő érzés kíséretében. Jellemzője ennek a köhögésnek és fájdalomnak, hogy főleg fekvő helyzetbe kerüléskor erősödik fel. Estefelé jelentkezik, amikor lefekszünk. Ezen panaszokat jól tudja csökkenteni egy kis savcsökkentő fogyasztása: szódabikarbóna. Itt szeretném eloszlatni azt a tévhitet miszerint az orvos által felírt és patikában kiváltott jobb, mint a bolti. Mind a kettő natrium-hydrogenbikarbonátot tartalmaz. Száraz köhögést tud eredményezni a szoba levegőjének alacsony páratartalma. Ilyenkor az orr és garat nyálkahártyája is hamarabb kiszárad, ami köhögésre készteti a szobában tartózkodókat. Ajánlott a fűtőtestre nedves rongy, törülköző, kis edényben víz, elhelyezése a párolgás elősegítése

vége. Ha már a vízről van szó, akkor nagyon szeretném kihangsúlyozni a napi folyadékbevitel fontosságát. Testünk kb. 70 %-a víz, amit a bőrünkön keresztül, a lélegzéssel folyamatosan veszítünk. Ezt pótolni kell. A napi folyadék-bevitel kell, hogy érje a 2 litert. Nem kell megijedni ha összeszámoljuk akkor ez nem is olyan sok. Reggeli 3 dl tea, Délelőtt 3dl víz, Ebéd 5 dl leves 3 dl víz, délután 3 dl víz, 3 dl tej.= 20dl folyadék. Természetesen vannak állapotok, amikor ettől több kell, mert többet veszítünk. Például lázas állapotban. Ilyenkor a magasabb testhőmérséklet miatt több a párolgás. Ha a lázas állapothoz hasmenés is társul, akkor még inkább fokozni kell a folyadékbevitelt. Tudom nem könnyű, mert legtöbbször hányingerrel társul és nem akar a beteg inni. Ki szeretném hangsúlyozni, hogy ilyenkor nem jó a szénsavas, édes italok fogyasztása, mert az csak fokozza a kiszáradás mértékét. A rossz közérzetért a test folyadékvesztése a felelős, 3%-os veszteség már kórházi, infúziós kezelést igényel, 5%-os hiány már életveszélyes, 10%-os már halálos.

A hasmenéses betegségekben nem szabad elfelejteni az életfontosságú ionok pótlását. Szoktam ilyenkor mondani a betegeknek, hogy nem kell az étkezést forszírozni, úgyszintén nagy étvágya. Sós ropit vagy peracet rágcsáljon és kortyolgasson hozzá teát, limonádét, vizet. Gyorsítani tudja a gyógyulást a probiotikumok használata.

Remélem, sikerült segítenem e néhány jó tanáccsal az egészségüket megőrizni! Ha mégis problémájuk, van keressenek bizalommal! Jó egészséget kívánok mindenkinek!

Dr Melcher Zoltán, háziorvos

Sajólad - 2016

Karácsonyi köszöntő

Advent a készülődés időszaka. Négy hét, amikor a minket körülvevő világ: a feldíszített utcák, a kandelabereken csüngő fényfüzerek, az egyre hidegebb reggelek is segítenek a karácsonyra való hangolódásban és felkészülésben, hogy megélhessük a hit, a remény, a szeretet és az öröm ünnepét.

Nem tudom, Önök hogyan vélekednek az ilyenkor hallható és látható reklámok dömpingjéről, de én évről évre azt érzem, az ünnep valódi jelentését megtalálni és megélni egyre nehezebb feladat. A média által sugallt boldog világ kulcsa, hogy ráébredjünk, mi az, amink nincs. Azt megvásároljuk és készen is van az ünnep. Az év végéhez közeledve én mégis azt hiszem, a hiányszavak mellett jusson eszünkbe az is, hogy mennyi dolognak örülhetünk életünkben. Higgyük el, a legnagyobb ajándék minden nap ott van gyermekeink sikerében, unokáink mosolyában és szüleink feltő gondoskodásában! Az egyik idősök napján volt egy

néni, aki örömmel újságolta nekem, milyen büszkén mutogatja elszármazott gyermekeinek és unokáinak megszületett épületeket és parkot. „Tudja, alig várom, hogy karácsonykor mind körülöttem legyenek, és a szépen feldíszített főutcan együtt menjünk az éjféli misére.”

Természetesen tisztában vagyok azzal, hogy még az ilyen örömeim sem tudják minden esetben pótolni az élet egyéb szükségleteit, hiányosságait, elfeledtetni a mélyebb sebeket. Segíthet azonban abban, hogy mindannyian rádöbbenjünk, életünkben jelen van a sok gond és teher mellett a szép és jó is.

Ha képesek vagyunk a földi, értékesnek vélt, de mégis múlt dolgok hajszolásán fölülemelkedni és szeretetet ajándékozni egymásnak, akkor már jelképesen is meggyújtottunk egy gyertyát saját fenyőfánk.

Az adventi készülődés feladata évről évre az, hogy megértjük, mire is van igazán szüksége szereteteinknek és embertársainknak. Az igazi ajándék, ha ráébredünk, életünkben mennyi ajándék vesz körül minket nap mint nap.

A karácsony ünnepe a szeretet által tud új erőt hozni az év fátorgalmi során meggyengült emberi kapcsolatokba. Az ünnep közeledtével azt kívánom, hogy mindannyian találják meg a boldogságot saját életükben, nyissák ki szívüket embertársaik, szeretteik felé, hogy az ajándékozás öröme ne múlt, hanem kihalhatatlan gyertyaláng legyen a szívekben!

**E gondolatok jegyében kívánok Önöknek
áldott, békés karácsonyt!**

Tállai András
országgyűlési képviselő

